

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
 GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Bartha Izsák, a magyar nép küzdelmének „hősi” halottja.

A baróti vásáron meggyilkolták, alattomos gonosztevő hátulról leszurta Bartha Izsák olaszteleki kigazdát, az erdővidéki magyar életnek ezt az Erdélyszerte ismert nevű vezető emberét, aki férfias

külsejével, rendkívüli műveltségével, példás életmódjával, okosságával és tántoríthatatlan magyarságával szép, jellegzetes alakja volt népünknek. Egyszerű harisnyás székely gazdaember volt, mindössze 43 éves és régóta ő állott a Magyar Párt helyi tagozatának élén, mint elnök, egyik vezetője, központi intézőbizottsági tagja volt az udvarhelymegyei pártszervezetnek, elnöke a közbirtokosságnak, igazgatótanácsi tagja a mezőgazdasági kamarának, községében s a református egyházban, a szövetkezetben, de az egész megyei magyar

élet minden terén igazi vezető ember. Sziklaszilárd oszlop annak az udvarhelymegyei székely népnek a tömegében, amelynek a fenntartó és megmentő egységét a legnagyobb támadások, a legtervszerűbb kísérletek folytán ismétlődő sorozataival rohanták meg, hogy a szétbomlasztás kísérleteinek sikore esetén

kirángathassák a földet a magyar élet alól. Mérheterlen jelentőségű volt ennek az egyszerű székely embernek istenadta vezető szerepe, példát mutató törhetetlensége ezekben

a zavaros, viharos időkben s rendkívüli hivatását odaadó hűséggel töltötte be.

A legkeményebb magyar harc bátor előrsét ütötték ki sorainkból.

A baróti vásár piaca, forgalmi központja Erdővidéknek. Gazdasági csomópont három megye határainak egybeszögélésénél s ez a vidék a leggazdagabb része a Székelyföldnek, népe előrehaladott, boldogulni tudó nép, amelynek megvan a módja és képessége arra, hogy öntudatoságát el ne veszítse. Bizonyára éppen ezért kör-



Bartha Izsák.

nyékezték meg ennek a vidéknek székelységét a legtöbb kísértéssel. Ha ezeket a falvakat betudják hálózni, megtudják ingatni, eltántoríthatják, akkor erős magyar bástyát döntettek le, amelynek lerombolása után könnyen foszlik és porlik sok minden. A sors védő keze emelte föl az önvédelmi küzdelem

előterébe Bartha Izsákot, népének ezt a szép típusát, hogy az ellentállási erő kifejtésében előljárjon. Nem járt középiskolában, nem voltak magas iskolai bizonyítványai, de olyan tanult ember volt, akinek bárki megcsodálhatta a tudását. Ha levette kérges tenyerét az ekeszarváról, könyvet vett a kezébe, olvasott, fanult, irt, számított. Szép hatalmas épület volt a háza amit maga szerzett, a tágas szobákban szakkönyvek, olvasmányok, irások, szép rendben, mindenfelé. A magyar szépirodalom kiválóságai éppen úgy, mint a mezőgazdasági szakmunkák és szociális tanulmányok. És meg lehetett találni könyvei között a régi orosz irodalom világhíres kincseiből is nem egy kötetet, mert a hadifogságban szinte tökéletesen elsajátított nyelvtudását arra használta fel, hogy orosz eredetiben olvasta gyönyörűséggel ezeket a könyveket.

De olvashatott és olvasott rengeteg emberszédítő kommunista propagandairatot, de ezeket a józan magyar lélek egészséges bírálatával nézte és ítéletet tudott mondani feletük. Olyan magas volt az ő műveltsége, hogy önérzetes mosollyal tudott lenézni minden megtévesztési kísérletet, ami feléje közeledett. És hányszor akarták megkörnyékeznii! Falujától, Olasztelektől, sokáig távol tudta a nép tartani a bomlasztási szándékot. Van a faluban azonban egy pár család,

amelyet felhasználtak a népegység kikezdésére. Ezek a családok lettek a Bartha Izsák legnagyobb ellenségei s ezeknek a vezetőjévé szegődött a népegységből kiszakadt néhány karikás magyar, akik a falusi közélet összhangjának a legnagyobb ellenségei lettek. Ami ravaszság csak elképzelhető, mindent kiterveztek ellene. Nem egyszer megtámadták, de az okos és nagy erejű férfi vagy kikerülte, vagy leverte támadóit. Alaptalan feljelentésekkel rágalmazták a hatóságok előtt. Minden szavára, amit gyűléseken — amelyeknek meggyőző erejű szónoka volt — vagy szűkebb körben beszélgetésközben mondott, vigyázni kellett, mert leselkedtek rá. Felgyújtották a szomszédját s azt a vádat kovácsolták, hogy a Bartha Izsák gyermekei gyújtogattak. Távol-
létben a feleségét támadták meg. A mezőn, a kertek alatt, keresték, hogy bosszút álljanak rajta. Bölcsen, bátran és okosan állotta székét. Nem lehetett megfélemlíteni, egy kájszállyal sem engedett magatartásából.

Őre volt a falusi közélet tisztaságának. Ott hon nem tudtak vele elbánni. A baróti vásáron állottak elrejtőzve a háta mögé és észrevétlen pillanatban az orgyilkos kéz belevágta a halálhozó kést.

Bartha Izsákot megbecsüléssel vették körül mindig a jóérzésű emberek. Ahol gyűlésen, megbeszélésen megjelent, a legnagyobb figyelemmel hallgatták szavait. Diplomás és iskolázatlan emberek egyaránt érezték, látták, hogy az ő szavaiban a nép igazi fia szól. Aldozatául esett a székely nép életküzdelmének. Hősi halottunk. Emléke fenn kell, hogy maradjon közöttünk. Az ő igaz emlékének a megbecsülésével a küzdelmes sorsu népet becsüljük meg. Szántóvető székely kiscsajda volt Bartha Izsák, ritka képességei előtt még sok feladat állott. Meggyilkolták, kidöntötték a népnek soraiból. Megrendítő a végzet, ami elragadta. De égbekiáltó a bűn, amely ilyen férfit elrabolt közülünk. Megdicsőült lelke közöttünk marad.

Mit tartalmaz az adósságrendező törvény?

Az alábbiakban megkezdjük az 1934. évi április 7-iki adósságrendező törvény gyakorlati alkalmazása szempontjából fontos jogok és kötelességek ismertetését, igyekezve lehetőleg röviden, de mégis pontosan adni felvilágosítást és utasítást arra, amit tenni lehet és tenni kell.

Először a legsürgősebb tenni valók kerülnek sorra, minthogy a törvény is ilyen sorrendet követ. Külön tárgyaljuk meg a mezőgazdasági és külön a városi adósságok rendezésére vonatkozó részeket, míg ott, ahol a törvény e kettőt illetően egyenlően intézkedik, erre a tényre utalni fogunk.

A Magyar Nép több számában fog megjelenni a magyarázat, de mert a törvény által megszabott határidők hosszabbak, ebből semmiféle hátrány nem áll elő, mert a sürgős rendelkezéseket és tenni valókat mind ismerteteti az első közlemény.

I. FEJEZET.

A mezőgazda adósságok rendezése.

1. rész.

A mezőgazda adósságok meghatározása és felszámolása.

Az első fejezetben az 1—12. szakaszokban határozza meg a törvény, hogy ki tekintendő mezőgazdának és hogy a mezőgazda milyen tartozásai részesülnek a törvényes kedvezményekben. Itt lényegesen eltér az új törvény a régebbiektől, mert nem tesz különbséget a mezőgazdák között a birtok nagysága és főfoglalkozásuk szerint és nem állapít meg egymástól eltérő jogokat és kötelelességeket, hanem a terület nagyságára való tekintet nélkül, egyenlő mértékkel mérve, adja meg a rendezési lehetőséget. A törvény áttekinthető és világos, tehát félreértésekre nem ad okot.

Szerinte mezőgazda adósoknak tekintendők és kedvezményeiben részesülhetnek a mezőgazda román állampolgárok, természetes személyek, birtokvásárló társaságok, minden a magánjog szerint alakult jogi személy, ha az nem nyereszkedési céllal, valamint az összes alapítványok és a volt karánsebesi és nászódi határőrezredek is. Mindezek még abban az esetben is, ha tulajdonjoguk nem teljes, hanem korlátozott, de már 1931. évi december hó 18-ika előtt és attól kezdve máig tulajdonosai az alábbi megkülönböztetés szerinti kétféle vagyonnak:

1. Olyan ingatlanuk van, ami (az adótörvény 3. szakasza értelmében) földadó alá esik, még akkor is, ha ez az ingatlan az adótörvény valamelyik rendelkezése értelmében adómentes volna.;

2 a földművelési napszamosoknak bárhol, tehát akár városban, akár falun levő házastelke.

A tulajdonjogot, ha az telekkönyvileg még nem áll az illető néven, igazolni lehet minden törvényes bizonyító eszközzel, de ha az igazolásnál okiratra hivatkozik az érdekelt fél, úgy, amennyiben az okirat közokirat, vagy a törvény szerinti bizonyító erővel bír, azt a hatóságok igazolásul feltétlenül elfogadják.

A törvény kedvezményeiben részesülnek azok az örökösök is, akik mint törvényes örökösök, 1931. december hó 18-ika után örökölték olyan ingatlant, ami már ezt az időpontot megelőzően is az örökös tulajdona volt.

Pekelőt kínok után teljes gyógyulás

Togal

által.

Togal millió esetben bevált szer
 Rheuma | Újéledésába | Ideg- és tüdő
 Közvény | Spanyolnába | Hüléses megbetegedés
 esetén.

Togal azonnal segít és a szivre és gyomorra teljesen ártalmatlan!



Van-e más hasonló szer, mint a Togal, melyről több mint 6000 orvosnak oly nagyszerű, írásban adott véleménye van? NINCS!

Togal oldja a húgsavat és így a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Erősen bakteriumölő!

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!



Ne kísérletezzék más hasonló szerekekkel! Mások már megtették ezt Ön helyett és ők mind Togal-t szednek most! Egy kísérlet Önt is megfogja gyógyulni. Az összes gyógyszerárakban és drogériákban. Leí 52.—

De az ilyenképen jogosult mezőgazda adósok közül is csak azok részesülnek a törvény kedvezményeiben, akik még a következő két felvétel közül is megfelelnek az egyiknek. Nevezetesen szükséges, hogy

a) legalább 1931. évi december hó 18-ika óta, valóban és folytonosan vagy ők maguk, vagy a házastársak egyike, a szülők, vagy gyermekek, az osztatlan közös birtokostársak közül legalább egy állandóan falun lakják

b) vagy hogy az adósnak az adókövetési adatok szerinti 1933. évi egyéni globális jövedelméből legalább 30% essén a földbirtok jövedelmére.

Ennek a 30%-nak a kiszámításánál további kedvezménye az adósnak, hogy az összjövedelméből levonódik a saját lakása adó szerinti jövedelme, továbbá 80 ezer lej jövedelmi összeg abból, amit fizetés, nyugdíj, időközi javadalom, vagy szabad foglalkozása alapján élvez.

Fontos tudni hogy itt csak az adós egyéni jövedelmei vétetnek számításba, de nem azok is, amik a férjnek felesége, vagy a szü-

lőnek gyermekei vagyona, illetve jövedelméből számítandók globális adójához.

Az adós javára szolgál az is, hogy jövedelme kiszámításánál az adómentes erdőket és még nem termő és ezért szintén adómentes szőlőket és gyümölcsösöket is számításba veszi a törvény és pedig az erdőket az azon vidékre megállapított földjövedelem fél összegével, a gyümölcsösöket és szőlőket pedig úgy, mintha azok már teljes termésben lennének.

Az ezek szerint jogosult mezőgazdának azután azok az adósságai és pedig ezek mind, amik 1931. évi december hó 18-ika előtt keletkeztek, a jelen törvény rendelkezései alá kerülnek, kivéven azokat a törvényeket, amiket 69. §-ában kivesz a törvény a kedvezmények alól és amikre rendelkezéseit nem terjeszti ki. Ezek a tartozások a következők: a külföldiekkel szemben fentálló tartozások, kereskedők és iparosok foglalkozásuk körébe eső adósságai bizonyos megszorításokkal az adós javára, bűnügyekből folyó tartozások, az állammal, megyével és községgel szemben fentálló köztartozások, azoknak a tartozása, akiknek olyan kevés az adóssága, hogy az nem haladja meg az 1933. évi globális adó szerinti bruttó jövedelmének felét, tartásdíjak, tisztek feleségének hozományi követelése, az állami tisztviselők hitel és segélyegyleteinek és közintézményeknek követelése és a szolgálati személyzet és kézimunkások járandóságai. — Mindezeket később pontosan írjuk körül és most csak tájékoztatás végett ismertettük.

Lényeges az, hogy a törvény kedvezményében részesül minden nem kedvezményezett tartozás ha azt az adós rendezte, törlesztette, vagy kamatoalta is, ha a követelés 1931. év december 18-ika előtti időből való, az előtt keletkezett és ezért állapítja meg a törvény, hogy az a tartozás, ami 1934. április hó 7-ike után jár le, ezzel a nappal, tehát a törvény kihirdetési napjával, tekintendő esedékesnek. Ez a határnap egyuttal a követelés összegének kiszámításánál is igen fontos szerepet játszik.

Ugyanis, minden tartozás összegét erre a napra kell kiszámítani a kamatokkal együtt, a kamatokat pedig 1931. évi december hó 18-áig vagy az egyezségi, vagy ha egyezség nincsen, a törvényes százalékkal kell számítani, míg 1931. december 18-ikától 1934. április hó 7-áig 2%-kal számítandók azok. A ka-

matokat tehát, ha a felek között van írásbeli megállapodás, legfeljebb 18%-kal lehet számítani 1929. február hó 7-étől 1931. évi április 2-áig, attól kezdve 14%-kal 1931. december hó 18-áig és ettől az időponttól feltétlenül 2%-kal. Míg ha a felek között a kamatokra írásbeli megállapodás nem létezik, 1931. évi április hó 2-ától kezdve 1931. december hó 18-áig csak 10% kamat számítható. A 3 évnél régebbi és bíróilag meg nem ítélt kamat elévült és nem követelhető.

Az 1934. évi április hó 7-ére így kiszámított követeléseket azután a törvény általános érvénnyel, tehát minden adós javára és minden hitelező terhére, 50%-kal felére szállítja le és kimondja, hogy az így lecsökkentett összeget az adós 34 félév alatt köteles lefizetni 1934. évi április 7-től járó 3% kamatjával együtt. A félévi részletek minden évi május 15-én és november hó 15-én esedékesek és az első évben az adós az egész tartozás 5%-át köteles lefizetni két egyenlő 2.5%-os részletben, míg a második évben fizetendő két részlet 3—3%-os és így az első két évben 11% megy le a tartozásból. A harmadik évtől kezdve azután a 30 félévi részlet teljesen egyenlő összegű és a 3%-os kamatot is magába fogja foglalni.

A törvény végrehajtása fogja megadni az utasítást arra, hogyan kell kiszámítani a kamatokat is magába foglaló részleteket.

Joga van az adósnak hamarabb is fizetni és ha hamarabb fizet, úgy 6%-os visszatérítési kedvezményben részesül, amit a fizetett részlet után a korábbi fizetés és az esedékeség napja közötti időre kell számítani.

Nagyon nagy kedvezményben részesíti a törvény azokat az adóssokat, akik valamelyik tartozásukat, akár csak egyet is, az első két évben fizetik ki. Ez a kedvezmény 70%-os és így annak, aki két év alatt kifizeti valamelyik tartozását, csak 30%-ot kell fizetnie, de úgy, hogy az első évben legalább 15%-ot fizessen le az utánna járó kamattal együtt az egész eredeti 1934. április 7-ére kiszámított tartozásból, különben erre a kedvezményre joga nincsen.

Igen nagy kedvezményben részesül az az adós is, aki 5 év alatt fizeti le valamelyik tartozását, mert ez csak 60%-ot köteles fizetni, úgy azonban, hogy minden évben legalább 8%-ot fizessen le az utánna járó 3%-os kamattal együtt, mert különben erre a ked-

vezményre joga nem lesz.

Ez a két kedvezmény az adós és hitelező szempontjából egyaránt fontos, mert az ilyen megállapodások az adóst hamarabb teszik szabaddá, míg a hitelező is hamarabb jut pénze egy részéhez és így az ő helyzete is inkább javul.

A törvény 7. §-a azt mondja ki, hogy azok az adósok, akik a megelőző törvények hatálya alatt időben már tettek adósságrendező nyilatkozatot, ehhez a nyilatkozatukhoz kötve vannak, attól nem térhetnek el, ahhoz semmit sem adhatnak hozzá és azon nem változtathatnak, kivéve a kamatok számítását, amit a jelen törvény szerint lehet kijavítani. Ha tehát valaki megtette mint 20 holdon felüli és így nyilatkozattételre kötelezett adós nyilatkozatát akkor az őt a vagyon és adósságok felsorolását illetően feltétlenül kötelezi, de az időközi fizetéseket, vagy valamely követelés teljes megszűnését igazolhatja hitelezőjével szemben.

Miután a megelőző törvények rendelete ellenére sok arra kötelezett adós nem adott be nyilatkozatot, kimondja a törvényhozás azt is, hogy kik kötelesek a nyilatkozatokat most megtenni. Ezek szerint mindazok a 20 holdnál nagyobb területtel bíró mezőgazdák, akik eddig nyilatkozatot nem tettek, valamint a 20 holdnál kisebb birtokuk közül azok, akiknek városban (külvárosban) házadó alá eső ingatlanuk van, a törvény kihirdetésétől számítandó 30 nap alatt kötelesek nyilatkozatukat megtenni. A nyilatkozatot a 20 holdnál nagyobb birtokuk a lakóhelyük szerinti törvényszékhez, míg a 20 holdon aluliak a lakóhelyük szerinti járásbíróshoz kötele-

sek 1934. május hó 7-éig beadni. Ennek a nyilatkozatnak ki kell terjednie az adós minden tartozására, magában kell foglalnia minden vagyonát és jövedelmét, tartalmaznia kell az ő és hitelezői lakhelyének pontos adatait is.

Az így kiállított nyilatkozatok egy-egy példányát ajánlott levélben kell minden hitelezőnek megküldeni a törvény kihirdetésétől számítandó 30 napon belül, mert amelyik adós nem teszi meg nyilatkozatát, valamint mindazok is, akik a már előzőleg megtett nyilatkozatukból kihagytak egyes vagyontárgyaikat, vagy a kimutatásba ugyancsak rosszhiszeműen nem valódi, hanem színlelt, adósságokat vesznek fel, elvesztik jogaikat a törvény kedvezményeire.

Ezt a jogvesztést, ami minden hitelező javára szól, bármelyik érdekelt fél kérelmére a bejelentési hely bírósága, tehát vagy a törvényszék, vagy a járásbíróshoz mondja ki.

A törvény a hitelezőt is kötelezi arra, hogy az adósnak kérésére pontos tartozási kimutatást adjon, ami felölelje a fizetések kimutatását, a fentálló hátrálékot és a fizetendő részleteket is. A hitelező által kiadott ezen nyilatkozat azonban nem jelenti azt, hogy azzal a hitelező elismerte volna adósának azt a jogát, amit a törvény a mezőgazda adósoknak biztosít.

A nyilatkozatok megtételére és a régi törvények hatálya alatt már megtett nyilatkozatok érvényességére vonatkozó rendelkezések rendkívül fontosak, mert világossá teszi a helyzetet a nyilatkozási kötelesség tekintetében és a további zavarokat teljesen kizárják.

Külföld

Amerika erősödése. Most kezd lisztább képünk lenni arról a gazdasági helyzetről, amelyben Rooseveltt elnök Amerika kormányzását annak idején átvette. Eddig csak annyit tudtunk róla, hogy súlyos gazdasági válság tujtotta Amerikát, de ennek nem tulajdonítottunk különösebb fontosságot, mert úgy láttuk, hogy az európai válság elől

még a gazdag és hatalmas Amerika sem tudja kivonni magát. Most azonban amerikai gazdasági írók őszintén leleplezték Amerika akkori helyzetét. Az amerikai gazdaság — ipar, földművelés és kereskedelem — teljes összeomlás előtt állott, úgy, hogy nem remélték, hogy valaha is helyre lehessen állítani. Már várták a katasztrófa bekövetkezését, az állami és társadalmi rend felbomlását, amikor Rooseveltt közbe lépett és két-

ségbeesetten merész intézkedéseivel gátat vetett a pusztulásnak. Általában nem hittek abban, hogy a Rooseveltt intézkedéseinek jó eredménye lesz. A következmények azonban az új elnököt igazolták. Amerika ma már tul van a gazdasági válságon, sőt azt lehet mondani, hogy megoldotta azt. A munkanélküliség folyton csökken, a termelés és értékesítés rohamosan emelkedik s megint megindult a tőkeképzés; a bankok

Minden okos kisgazdát érdekel a hazai
olcsón megszerezhető és megbízható

haszon és fajbaromfitenyésztési cikkek és felszerelések:

Keltetőgép, Műanya, Vervizsgált faj-tenyészállatok, Tenyész és Keltetőfások minden fajban, Műtakarmánytáplálisztek, Baromlivész elleni szérumok, Fertőtlenítő szerek, Szétszedhető baromfiólak, Mintatelepek, tervrajzok, Gyümölcsfákat pusztító rovarok elleni védőszer, Oltvány-Kötszerek, Fertőtlenítő és Permetezőgépek és minden gazdasági ágat felölölő cikkek.

Kérjen ingyen árjegyzékelt!

B. ADORJÁN JENŐ CLUJ-KOLOZSVÁR,
Calea Motilor 87. — Telefon: 11-68. — Válaszbélyeg mellékelendő.

sok és nagy új betétet kapnak. Egy ember öntudatos és merész közbelépése tehát megmentette Amerikát. Teljesen meg lehet tehát érteni, hogy Rooseveltet honfitársai máris a legnagyobb amerikai államférfiak közé sorozzák.

Lengyel-orosz barátkozás. A szovjet követének fogadásakor a lengyel köztársaság elnöke rendkívül melegen nyilatkozott a két ország jó viszonyáról és barátságáról. Az elnök szerint a lengyel és az orosz nép soha nem volt egymásnak ellensége: a cári hatalom volt az, amely mind a két nemzetet egyaránt elnyomta, az ellen küzdött a lengyel nemzet évszázadokon át. A cárizmus bukásával mind a két nemzet visszanyerte szabadságát s így benső barátságuknak semmi akadályja nincs.

Az elnöki nyilatkozatnak igen nagy hatása volt egész Európában, ami egészen természetes, ha figyelembe vesszük, hogy mind a két állam jó barátságban van Németországgal is. Lehet, hogy Bartou francia külügyminiszter már megemlített lengyelországi utjának a lengyel külpolitika ez új alakulása a fő oka, bár bizonyára meg fogja kísérelni a felborult lengyel-csehi béke helyreállítását is.

Német-csehi viszály. Különösen jó viszony, sohasem volt a két szomszédos állam között, most pedig megint határozottan rossza fordult a viszonyuk. Ennek oka — elég meglepő —

egy képkiállítás. Egy csehi művész Prágában kiállítást rendezett s kiállítása keretében a ma kormányon levő német államférfiakról készült gunyrajzait is kiállította. Ez ellen a német kormány felszólalt, de csak azt érte el vele, hogy a gunyrajzok nyilvánosan terjesztett másolatait bevonták, a kiállításról azonban az eredeti képeket nem távolították el. Ezért a német kormány súlyos megtorló intézkedésekre készül.

A bulgár külügyminiszter utja. Musanov bulgár külügyminiszter minden irányadó európai állam kormányánál látogatást tesz, hogy hazája jogos kívánásaira felhívja a figyelmet. Már járt Párisban és Londonban, látogatást tesz még Berlinben, Varsóban, Rómában és végül Budapesten. Bizonyosan kifejtette azokat az okokat, amelyeknél fogva Bulgária nem csatlakozhatott és nem fog csatlakozni a Balkán-megegyezéshez, de bizonyos az is, hogy utja alatt új barátokat szerzett hazájának.

Reformok Magyarországon. A költségvetési vita során Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter nagyjelentőségű nyilatkozatot tett. E nyilatkozat szerint a kormány komolyan foglalkozik az új választójogi törvény megalkotásának gondolatával. Ennek a törvénynek a titkos választási eljárás lesz az alapja. Ezenkívül a magyar népesség szaporodását is igyek-

szik előmozdítani a kormány megindítva a harcot az egyke ellen s természetesen gondoskodva arról is, hogy az újabb magyar nemzedék megélhetését biztosítsa. A hitlerista izgatás letörését már megkezdte a kormány, anélkül azonban, hogy a német kisebbség jogait meg akarná csorbítani.

Egyébként meg lehet állapítani, hogy a gazdasági válság Magyarországon határozottan enyhült s ennek hatása megérzik az élet minden terén: a forgalom folyton élénkül s az adók is jobban folynak be.

Belpolitikai hírek

Udvarhely megyében újból képviselő választás lesz. Mint-hogy Udvarhely megye liberális képviselője meghalt és a liberális listán utolsó helyen szereplő Hecser nevű ur lemondott képviselőségéről, a megüresedett helyet új választással kell betölteni. A választáson a Magyar Párt is jelöltet fog állítani. A választást valószínűleg május végén tartják meg.

Csökkentik a költségvetést. A pénzügyminisztériumban elkészítették az 1934—35. évi költségvetés tervezetét. Az új költségvetés összege 19 milliárd lej. Papiron tehát 3 milliárd lejjel lesz kisebb a tavalyi költségvetés összegénél.

Megszavazták a parlamentben a kisebbségellenes iskola-rendeletet. A középiskolai oktatást módosító törvény vitája alkalmával a magyar parlamenti csoport tagjai mindent elkövettek, hogy az új törvény kisebbségellenes rendelkezéseit enyhítsék. Különösen az ellen tiltakoztak a magyar képviselők, hogy az ugynevezett kísérlettel az

kalmával a kisebbségi iskolák tanulói nem vizsgázhatnak saját tanáraik előtt. Már-már úgy látszott, hogy sikerülni fog ennek a paragrafusnak a megváltoztatása. A többségi képviselők azonban végül is csaknem változatlanul szavazták meg a törvényt. Csupán annyit enyhítettek a törvényjavaslaton, hogy a kísérettségén vizsgáztató bizottság tagjai közül három kisebbségi tanár lesz. Mikor a törvényt megszavazták, Willer József magyar képviselő elkeseredetten kiáltotta oda a többségnek:

— Uraim, sokkal férfiasabb lett volna Önöktől, ha olyan törvényt hoznak, amely nyíltan eltörli az összes kisebbségi iskolákat.

Gyorsan letárgyalják a letartóztatott tisztek bűnügyét. Előző számunkban közöltük, hogy több tisztet letartóztattak államellenes összeesküvés miatt. A letartóztatott tisztek ügyében már befejezték az előzetes vizsgálatot és a vádlottak azonnal a hadbíróság elé kerültek. A tisztek ellen az ostromállapotról szóló törvény 78. és 79-ik szakaszai alapján emelnek vádat. Ezek a szakaszok a kormányforma és az uralkodó elleni lázításokról szólnak. Különben most már a katonai összeesküvés összes részleteire világosság derült. Az egyik vádlott bevallotta, hogy a husvéti, templomi ünnepek alkalmával a királyi hintó elé gránátot akartak dobni és az uralkodót foglyul akarták ejteni. Egyidejűleg a templomban elfogták volna a minisztereket és a hatóságok fejeit. A nagy zavarban aztán átvették volna az összeesküvők a hatalmat. Az összeesküvés középpontja Kolozsváron volt. Az összeesküvést a 83-ik gyalogezred Tanu nevű őrmestere leplezte le.

Vége a pártközi békének! A Tatarescu-kormány meglehetősen nyugalomban kormányzott eddig. Az ellenzéki pártokkal ugyan nem kötött egyességet, de hallgatólagos békekességben élt az ellenzéki pártokkal. Ugy látszik, ez az állapot most megszűnik, mert a kormányt nem támogató ellenzéki pártok heves ostromot akarnak indítani Tatarescu kormánya és intézkedései ellen.

Bejutnak a kormányba az ifju liberálisok is. Tatarescu miniszterelnök a kormányt gyökeresen át akarja szervezni. Hír szerint a kormány átszervezése csak azután fog megtörténni, miután az ő és új liberálisok között létrejött a béke. A miniszterelnök ugyanis helyet akar biztosítani a kormány kebelében az új liberálisoknak is.

Mi van a megrendelt tenger-alattjáróval? A kamara egyik ülésén egy román képviselő elpanaszolta, hogy a román kormány 130 millió lejért tenger-alattjáró hajót rendelt egy olasz hajógyárban. A tenger-alattjáró árát kifizették, a hajó azonban a mai napig sem érkezett meg Romániába. Felvilágosítást kért, hogy mi az oka a késedelmnek?

A Magyar Párt közbelépésére engedélyezték a falusi, vándor-kereskedést. Laár Ferenc képviselő, a Magyar Párt nevében interpellációban kérte a kormányt, hogy a népipari házaló kereskedelemre vonatkozó engedélymentes rendeletet terjessze ki Maros-, Csik-, Háromszék-, Udvarhely- és Máramaros-megyékre is, hogy a nép tudja értékesíteni azokat a háziipari készítményeit, amelyek főképpen mezőgazdasági munkaeszközök céljait szolgálják s azokat a terményeket, amikkel a falusiak szekereken vásárookra járnak. Ez a vándorkereskedés

megélhetést nyújtott a falvak sok szegény emberének a számára, amíg meg nem akadályozták. Az interpellációra válaszul ma értesítést kapott hivatalosan Laár Ferenc arról, hogy a minisztertanács 716. számú határozata elfogadta a magyar-párti képviselő javaslatát és a házalókereskedelem engedélyt a felsorolt megyékre is kiterjesztette. A rendelet a következő házicikkekkel való vándor-kereskedést engedi meg: deszka, zsindey, gerenda, fejsze, cseber, kosár, széna, lapát, rud, kapanyél, edény, faszén, gyümölcs, méz, gyapju, suba, bunda, és általában a fából készült munkaeszközök. Ezenkívül azokat a cikkeket, amelyeket az 1862. évi császári patens engedélyezett. Ezeket a cikkeket székérrel is hordozhatják és árulhatják. Az illető megyéket értesítette a kormány erről a minisztertanács határozatról s elrendelte, hogy a községek az engedélyeket minden különösebb feltétel nélkül és illetékek szedése nélkül, állítsák ki.

Sajnálatos eset történt a buzeui pótválasztáson. A Buzeuban megüresedett képviselői mandátumot most töltötték be. A szavazás alkalmával a liberálisok arattak győzelmet. A választáson vér is folyt. Egy választókerület központjában két bizalmi férfi összeszólközött, majd fegyvert ragadtak. Az egyik bizalmi férfi súlyos haslövést kapott.

A legtökéletesebb szórakozás. A rádiót csak akkor élvezhetjük igazán, ha jó rádióműsorunk van. A *Déliab* pompás, illusztrált műsorokat közöl és ezenkívül minden színházi és filmeseményről beszámol. Kitűnő riportokat, egyszerű cikkeket, folytatásos regényt, egyfelvonásos színdarabot, slágerszóvegeket és közel száz képet közöl a népszerű képeslap. A 84 oldalas *Déliab* egy száma 7 Lel.

Hírek

Uj helyiségbe költözött a Magyar Párt bukaresti irodája. Az Országos Magyar Párt parlamenti csoportja április 20-án új helyiségbe költözött. A helyiség a Calea Victoriei 63—65. szám alatti házban van (a Splendid szálloda közelében.) A parlamenti csoporthoz intézendő leveleket tehát Partidul Maghiar, Calea Victoriei No. 63-65 (Casa Mica) címre kell küldeni.

Székely háziipari kiállítás volt Marosvásárhelyen. A marosvásárhelyi Ref. Nőszövetség nagyszerű népművészeti és háziipari kiállítást rendezett Marosvásárhelyen. Gyárfás Pálné és Fekete János ref. lelkész gyűjtötték össze a székely vármegyék értékes népművészeti termékeit. A kiállításon sok szőttes, himzés, cserépedény, fafaragás, csipke és asztalnemű volt kiállítva. A kiállításon jelentős forgalom fejlődött ki. Különösen a gyapjuszövetekből adtak el a kiállítók sokat. A kiállítást műsoros estéssel zárták be.

Bevált a jóslatunk. Tél vége felé azt irtuk, hogy minden valószínűség szerint szép, meleg tavasz lesz a folyó évben. Jóslatunkat az időjárással foglalkozó kutatók véleményére alapítottuk. Jóslatunk kitűnően bevált. Évtizedek óta nem volt ilyen szép, enyhe tavasz. A meleg különösen Európa középső és nyugati részén olyan nagy, mint a legmelegebb nyáron. Svájcban 30 fokos kánikulai hőség van. Németországban tavaly nyáron sem volt olyan meleg, mint mostan. Az időjárás tudományának kutatói azt állítják, hogy az idei nyarunk nagyon meleg és száraz lesz. Különböztetve erről is írunk már a tél végén. Érdekes,

hogy Oroszországban éppen fordított világ van. Középoroszlországban nagy havazások voltak. Moszkvától délre Orel tartományban közelebről méteres hó hullott.

Mit rendel az új bélyegtörvény? A Magyar Népelőző számában ismertettük az új bélyegtörvénynek a kérések bélyegilletékére vonatkozó részét. Ez alkalommal a bélyegilletéket módosító új törvény szövegének alapján az alábbiakat közöljük az új bélyegtörvénnyel kapcsolatban.

Telekkönyvi, bejegyzés, betáblázás, átírás, törlés stb. 1000 lej értékig 8 lej, 1001 lejtől feljebb 66 lej.

Nyugta és elismervény, kereskedelmi számlakivonat, meghatalmazás — 100-tól 10 ezer lejig 3 lej, 10 ezer lejtől 50 ezer lejig 7 lej, 50 ezer lejtől feljebb 14 lej, 100 ezer lejtől tovább 100-lejenként 2 lej.

A részvénytársaságoknak másolatot könyvből kell kiadniok a nyugtákat s átvételi és fizetési elismervényeket s a másolaton fel kell tüntetniök annak a nevét és lakhelyét, akinek a nyugtát, vagy elismervényt kiadták, valamint a nyugta értékét is!

A marhalevelekre kisállatoknál 2, nagyállatoknál 5 lej okmánybélyeg szükséges ezután.

Bírósági ügyeknél, ha nincs szó pénzösszeg követeléséről, hanem például végrehajtás foganatosításáról, kényszeregyezségek megsemmisítéséről s hasonlókról, a beadvány bélyegilletéke, ha járásbíróshoz szól 60 lej, törvényszékhez 200, táblához pedig 300 lej.

Okiratok hitelesítésének, hiteles okiratok közjegyző által való összeállításának, vagy a közjegyző által való megerősítésüknek a bélyegilletéke 25 lej. Közjegyzőnél aláírás-hitelesítés,

hitelességi igazolás, mindentől okirat-fordítás, ugyszintén az ügyvédi meghatalmazás igazolása — 12 lej, még akkor is, ha az okiratot több példányban állítják ki. Hiteles okiratok másolatának, vagy kivonatának bírósi rendeletre való kiadása iránti kérvények — 20 lej.

Adóügyi fellebbezés bélyegilletéke a törvényszéknél 50 lej, a táblánál 100 lej.

Lak- és más bérleti-szerződések, valamint közmunkavállalási szerződések után az összeg 1,20 százaléka fizetendő illetékgyanánt.

Székely fiu diacsősége. Magyarország egyik legkiválóbb tornásza Bodosi Mihály, a pécsi egyetemi tornászcsapat tagja, két méter és félcenti magasat ugrott. Európa földjén még senki sem ugrott ilyen magasat, ezért Bodosi sikerének nemzetközi viszonylatban is óriási jelentősége van. Bodosi Mihály erdélyi születésű, székely fiu. Szülei Baróton élnek. A kiváló magyar tornász júniusban valószínűleg lejön Erdélybe és részt vesz a brassói tornász-ünnepélyen.

Ingyen utazhatnak a bíróságra megidézett tanuk. A bírói hatóságok által kiállított jegyekkel sok baj volt eddig a vonaton. A vasutigazgatóság most megjelent rendelete szerint a bírósági idézések, végzések vagy hasonló iratok alapján ingyen lehet utazni a vonatokon. Az utazás a kitérőt határral előtt legfeljebb két nappal előbb kezdhető meg. Visszatolni ugyanakkor két nap alatt kell. Azt, aki ezeknek a feltételeknek nem felel meg, jegy nélküli utasnak tekintik és megbüntetik.

Uj rendelet szabályozza az utlevél megszerzésének módját. A belügyminisztérium rendeletet intézett a közigazgatási hatá-

igokhoz. A rendeletben leegyszerűsíti az utlevél megszerzésének módját. Az új rendelet értelmében minden közbenjárás nélkül 24 óra leforgása alatt akárki megkaphatja az utlevelet. Vidéken a főszoigabírák küldik a felszerelt kérvényeket a prefekturákhoz. A prefekturák azonnal kiállítják az utleveleket és visszaküldik a főszoigabírókhoz. A rendelet hangsúlyozza, hogy a kérvényezők ne kísérletezzenek kijárókkal, mert az ilyen kéréseket a hatóságok elutasítják. Az utlevélhez a következő iratok szükségesek:

1. Kérvény, amelyből kitűnik az utazás célja. 2. Személyazonossági igazolvány. 3. Két fénykép, vidéken a jegyzőségek, városokban a népesedési hivatal láttaozásával. 4. Állampolgársági igazolvány. Férfiaknál 18—50 évig katonai igazolvány. 6. Erkölsi bizonyítvány. 7. Adóbizonylat. 8. Községi igazolvány, amely tanúsítja, hogy a kérvényező elegendő pénzzel rendelkezik és külföldön nem szorul a hatóságok támogatására.

Repülőgépjárat lesz Prága és Bukarest között. Május 1-től kezdve Prága és Bukarest között rendszeres repülőgépjáratot állítanak be. A repülőgép Kolozsváron, Ungváron és Kassán át fog Prágába repülni. A nagyobb állomásokon utasok szállhatnak fel a repülőgépre.

Tizenkétezer fotóriporter. Ki számították, hogy az egész világon tizenkétezer híres fotóriporter működik. Ezek minden eseményt lefényképeznek és a képeket beküldi ügynökségeiknek. Az ügynökségek irodáiban kiselőjtetik a képeket és csak a legérdekesebbek kerülnek a közönség elé. *Tolnai Világlapja* minden héten válogatottan szép és érdekes képeket közöl a világ minden jelentős eseményéről. *Tolnai Világlapja* képanyaga tizenkétezer fotóriporter munkájának eredménye.

Még csak néhány nap választ el a május 3-án és 4-én kezdődő osztálysorsjáték első huzásától!

Múlt heti számunkhoz mellékelünk egy póstautalványt, amelyet az „Economia“ S. A. (Takarékosság R-T.) bocsátott ki, hogy a sorsjegyvásárlóknak a pénz beküldését megkönnyítse. Ugyanezen lapunkban felhívtuk olvasóink figyelmét arra, hogy milyen nagy esélye van a rendelőknek, hogy az igen olcsó és kevésbe kerülő sorsjegy által könnyen meggazdagodjék. Tehát akinek szándékában van sorsjegyet vásá-

rolni, a pénzt a huzás napjáig feltétlenül küldje be, mert azután már csak a következő huzásnál játszhatik, amikor nemcsak az első, hanem a második sorshuzás összegét is meg kell fizetnie. A sorsjegy ára az első huzásra $\frac{1}{8} = 125$, $\frac{1}{4} = 250$, $\frac{1}{2} = 500$ és egy egész 1000 lej. Siessen a pénz beküldésével, hogy az első huzáson már résztvehessen! Ha valaki nyert, arról a „Takarékosság“ R-T. azonnal értesíti a nyercöt.

Ujból munkába lépett a Gauamt! A szilágymegyei tanfelügyelőség és a tasnádi főszoigabírószék intézkedésére hivatalosan lepecsételték a nántüi magyar nyelvű római katolikus iskolát. Valószínű, hogy az intézkedés a német Gauamt közbelépésére történt. Kern Ferenc nántüi plebános kihallgatáson jelent meg dr. Fiedler püspök előtt, hogy a sérelmes intézkedés ügyében elöterjesztést tegyen.

Hósi mentés a sarkvidéken. Két hónappal ezelőtt közöltük a Magyar Népben, hogy a Cseljuskin orosz jégtörő hajó szerencsétlenül járt és összes utasai egy jégtáblára kellett, hogy meneküljenek. A Cseljuskin 65 utasa hónapokat töltött a legnagyobb nélkülözések és nyomorúság között az uszó jégtáblán. Néhány héttel ezelőtt repülőgépekkel siettek a hajótörtek megmentésére, néhány utast sikerült is ilyen módon meg-

menteni. A tavaszi idő beálltával a jégtáblán maradt utasok helyzete mind válságosabbá vált. A repülők hősi munkát fejtettek ki, hogy a bajbajutott utasokat megmentsek. Múlt héten már csak néhány ember maradt az uszó jégtáblán, a napokban pedig sikerült az összes utasokat biztonságba helyezni. Legfőbb ideje volt, mert a tavaszi olvadás következtében a nagy jégtábla már repedezni és törni kezdett.

Ismeri Ön a Togal-t? A Togal-tabletták azonnal ható szer rheumánál, köszvényénél és ülőidegzásábanál (isiasz), valamint ideg- és fejfájásnál. E szer rendkívül szerencsés összetételénél fogva és azon kitűnő eredmények alapján, melyet a Togal-lal kiváló orvosok, számos klinika és kórház közel husz év leforgása alatt elértek, általános elismerésre talált. A Togal a beteg anyagokat természetes uton távolítja el a testből és nagy mértékben bakteriumölő hatása is. Minden gyógyszerárban kapható.

PATKÁNYOK ELPUSZTÍTÁSÁRA

Egerek, mezei egerek által okozott károk megszüntetésére:

—————

Gyártja: Egger & Co. Részvénytársaság Vegyészeti Gyár Cluj-Kolozsvár

THALLIN-pasztát

THALLIN-buzát

HASZNÁLJUNK.

A „fény városa“ lesz Budapest a Nemzetközi Vásár ideje alatt.

Az idegenforgalom nagy gazdasági jelentőségét már a régi rómaiak is felismerték. A középkorban Olaszország járt elől ezen a téren. Az elmúlt században pedig Páris foglalta el a vezetőhelyet. Mikor Európa többi fővárosai csak gyenge petróleum lángokkal világították be főbb utcáikat és tereiket, addig Páris a második császárság vége felé az akkori fogalmak szerint már fényárban uszott, utcáin és terein végig már működésben volt a gázvilágítás. Páris tehát akkor joggal követelhetette Európa minden más városával szemben elsőnek azt a címet a „fény városa“.

A Budapesti Nemzetközi Vásár idején magyar főváros, tündéri fényben fog ragyogni, hogy a maga részére hódítsa el az elnevezést. A vásár megnyitásának napján, május 4-én Budapesten üzembe hozták a diszvilágítást. A vásár 50%-os utazási kedvezménye folytán tízezrével érkező külföldiek tiszteletére fényárban fog uszni a budapesti Dunapart minden középülete, a Halászbánya, a régi budai templomok, Mátyáskirályi koronázó temploma, a Gellérthegy oldala, a Citadella s fény árasztja el a pesti partot bent a városban a közterek szobrait s a kőlekedés minden gócpontját.

Emléktáblával jelölik meg Ducea meggyilkolásának színhelyét. A kormány elhatározta, hogy a sinajai állomásnak azt a pontját, ahol Ducát meggyilkolták, márvány emléktáblával fogja megjelölni. Az emléktáblát nagy ünnepély keretében akarják felszentelni.

Fegyveresen elintézett vita. A Kézdivásárhelyhez tartozó Katorosa erdőben Horea Vasile juhásztor nyájait a tilosban legeltette. Az erdőpásztor felszólította, hogy juhait hajtsa ki a tilos területről. A felszólításból veszekedés keletkezett. Az erdőpásztor a veszekedés hevében pisztolyt rántott és rálőtt a juhászra. A golyó a juhász csuklóját összezúzta. A kézdivásárhelyi kórházban ápolják.

Annyák napjára

Blasko:

Apák, anyák napja

tartalmaz 10 beszédvázlatot, 26 verset, 11 éneket, 12 szindarabot, élőképeket és általános rendezési utasításokat. A 112 oldalas könyv ára

csak 96.— Lei.

Videkiek 106 Lei beküldése ellenében portómentesen kapják.

„MINERVA“ könyvkereskedés

Cluj-Kolozsvár

Str. Regina Maria (v. Deák F. u.) 1.

Megjutalmazták a katonai összeesküvés felderítőjét. Közöltük lapunkban, hogy a katonai összeesküvés titkát egy kolozsvári őrmester fedte fel. Az őrmestert a hadügyminiszter hadnaggyá léptette elő. Az összeesküvéssel kapcsolatban öt polgári állású embert is letartóztattak.

Szerencsétlenül járt egy gyergyóbékási gazda. Csonka János, gyergyóbékási gazda szekeren igyekezett hazafelé Gyergyószentmiklósról. A Gyilkos-tó kö-

zelében a szekér egy nyolc méter mély szakadékba zuhant. Csonka György azonnal meghalt, apját pedig súlyos sérülésekkel szállították a gyergyószentmiklósi kórházba.

Vérszegények, sípadtak, vágytalanok, legyengültek, gyomori fejfájásban szenvedők, tüdő- és mellbetegek, gyomor- és bélbajban szenvedők, kérjenek ismertető füzetet a fenti betegségekről. Teljesen díjtalanul küldi: **dr. gutori Földes Béla gyógyász-tudományi és vegyészeti laboratóriuma, Arad, Str. Eminescu 18.**

Hosszabbítsa meg az életét!

Az életet meg lehet hosszabbítani, betegségeket meggátolni, betegeket meggyógyítani, gyengéket erősíteni, inagadozókat szilárdá és szerencsétleneket vidámmá tenni?

Mi rejlik minden betegség mögött?

Az idegerő gyengítése, nyomott kedély, kedves barátok vagy hozzátartozók elvesztése, csalódások, félelem a betegségtől, helytelen életmód és sok más okok:

Egy vidám sziv

a legjobb orvos! Létezik egy út, amely Önt a vidámsághoz vezet, amely felélénkíti a kedélyt, amely új reményt ad és ezt az utat megmutatja Önnek egy irás, amelyet mindenki

egészen ingyen kap,

aki ezt irásban kéri. Ez a kis kézikönyvecske megmagyarázza Önnek hogy hogy lehet rövid időn belül az ideg- és izomerőt pótolni, fáradtságot, lehangoltságot, szórakozatlanságot, emlékezőgyengésséget, munkakedvetlenséget és más betegségi tüneteket javítani és eltávolítani anélkül, hogy Önt hivatásában meggátolná. Kérjen ilyen könyvecskeket, mert reményteljes órákat szerez magának.

Cím: **ERNST PASTERNAK, BERLIN, SO.**

Michaelkirchplatz 13 Abl. 704.



MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC



Jó uton haladunk!

Előző számunkban, gazdasági híreink között megemlékeztünk arról, hogy ne csak külső okokban keressük gazdasági nyomorúságunk okait, hanem keressük magunkban is. Annál jobban esik most beszámolnunk néhány biztató jelenségről. Ezek mutatják, hogy a székhely nép átérezte az idők változását és haladni akar.

1. Gyümölcsstermelési tanfolyamok Udvarhelyszéken.

Gyerkes Mihály ny. igazgató-tanító, gyümölcsstermelési szakelőadó Udvarhelymegyében eddig tizennyolc 10—10 napig tartó gyümölcsstermelési tanfolyamot tartott. Az elmúlt télen összesen tiz helyen voltak gyümölcsstermelési tanfolyamok. Az előadások, az előre megállapított tervszerint: délután 9—1-ig szóbeli ismertetésekkel tartották és délután 2—5-ig gyakorlati bemutatásokkal folytatódott. Esténként pedig a tanfolyami előadók, a székhelyi és körzeti községek lakói számára, az illető község nagytermében ingyenes, buzdító előadásokat tartottak 8—10 óráig. Ezeket rendszerint 200—300 főre menő, érdeklődő hallgatóság vett részt. Egy-egy tanfolyam körzetben 6—8 ilyen estélyi, ingyenes előadást tartottak. Ezeket a felvilágosító és oktató előadásokat igen nagy közönnyel fogadta a közönség.

A nagy szaktudással, felkészültséggel és lelkesedéssel, megtartott tanfolyamok után Udvarhelyszéken az általános érdeklődés középpontjába kerültek a gyümölcsstermelés kérdései. A tanfolyamokat hallgató gazdák bebiztosították, hogy néhány holdas földön is szép hozamot lehet elérni az okszerű gyümölcsstermelés segítségével.

2. Mi is haladhatunk!

Örvendets levelet kaptunk Csongvai Ferenc bágyoni unitárius énekvezértől. Csongvai érdekes levélben számol be arról, hogy helyes munkával, okszerű talajműveléssel és trágyázással milyen szép eredményeket érnek el az aranyosszéki gazdák. Csongvai példának leírja néhány termés-eredményét. Így például két hold földön 38 mázsa búzaja termett. Kukoricából 30 mázsánál többje termett egy holdon.

A takarmány növények közül répával és takarmánytökkel ért el szép eredményeket. Tizenkét sor répa-terméséből két tehenet egész télen át répával tudott ellátni. Kiemeli levelében Csongvai Ferenc, hogy a község első gazdája, Szép Gábor, még nagyobb répa-terméssel dicsekedhetik. Szép Gábornak 500 mázsa takarmány-répa termett holdanként. A takarmánytökök között 60 kilós példányok is akadtak. Csongvainál a paradicsom termése is kiválóan sikerült. Tövenként átlag 10 kilogrammot adott el. Ez egy holdra vonatkoztatva és a paradicsom kilóját csak egy lej-jel számítva, holdanként 57 ezer lej jövedelmet jelent. Mint különlegességet említi meg Csongvai, hogy egy paradicsom tövön 96 gyümölcsöt számlált meg.

A tej- és tojás-termelés terén is szép sikereket ért el Csongvai. Egyik tehene naponta 21 liter tejet adott. Egy tyukja hetenként állandóan átlag 6 tojást tojt.

Ezeknek alapján megállapíthatjuk, hogy 'Aranyosszék' gazdáinak körében is örvendtes fejlődés tapasztalható a gazdálkodás terén.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézele a

MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

lehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

FIGYELEM!

A mai gazdasági viszonyokhoz mérten a műlépet mélyen leszállított árban tudom szállítani. — Garantált tiszta méhviaszból hengerprésszel szakszerűen előállítva, bármely méretben. Ára kilogrammonként 140 lei. **Tegyen próbamegrendelést!**

Szöllősy Gyula méhgazdasága Reteag
jud. Someş

Megalakult Gyergyóremetén a **gazdakör**. Gyergyóremete gazdái egyhangú lelkesedéssel alakították meg a községi gazdakört. A gazdakör mint az Erdélyi Gazdasági Egylet fiókja alakult meg. Az alakuló közgyűlésen megnyitó beszédet mondott Mihály János állami iskolai igazgató. A gyűlés a következő tisztikart választotta meg. Elnök lett Laczkó Ádám. Az új elnök meghatott hangon mondott köszönetet megválasztásáért és lelkes beszédben mutatott rá a gazdakör nagy jelentőségére. Alelnökök lettek Mezei János és Antal József, titkár Mikálykó János, jegyző Portik Gy. János, pénztárnok Portik István Antalé, ellenőrök Gál Ferenc és Petréd József lettek.

Csikhan elkobozták a házmérlegeket. Csikmegye juhtartó gazdáit nagy sérelem érte. Az eszténa társaságoktól, vagyis a kisebb juhtartó gazdák egyesületétől, elkobozták az ember emlékezet óta használt „komponákat”. Az elkobozást végrehajtó esendőrség a mérlegtörvény rendelkezéseire hivatkozott. A mérlegtörvény ugyanis elrendeli, hogy közforgalomban nem szabad hitelesítetlen mérlepszekőzt megülni. A mérlegek elkobzásának esetét alaposan kihasználták a mérlegárusok. 800—1000 lejért adtak el mérlegeket az eszténa társaságoknak.

Kedvező kereskedelmi szerződések előtt állunk. Sokszor hangoztattuk, hogy a romániai mezőgazdák azért nem tudják jól értékesíteni terményeiket, mert

Romániának nincsenek a külfölddel kedvező kereskedelmi szerződésai. Ujabban örvendetes változás kecsegtet ezen a téren. Románia előnyös gazdasági szerződést fog kötni Ausztriával. A szerződés alapján a romániai mezőgazdák minden nehézség nélkül értékesíthetik állataikat az ausztriai piacokon. Valószínű, hogy sikerülni fog Csehországgal is hasonló szerződésre lépnie Romániának.

Gyűlést tartottak a gazdatisztek. A Torda és Marosmegyei gazdatisztek Marosvásárhelyen gyűlést tartottak. Szomoruan állapították meg, hogy a gyűlés résztvevőinek több mint háromnegyed része állás nélkül van. A felszólalók javasolták, hogy az állam létesítsen községi gazdatiszti állásokat, szaporítsa a mintagazdaságok számát, hogy a munkanélküli gazdatisztek álláshoz jussanak. A gyűlésen jelen volt Filipescu, a földművelésügyi minisztérium vezérfelügyelője és megígérte, hogy közbe fog járni a minisztériumban a gazdatisztek érdekében.



Terményárak Érmihályfalván.

Buza 300—320, rozs 180—200, kukorica 160—170, árpa 200, zab 190—200, búkkőnymag 180—220, napraforgómag 300—350, lóhermag 3500—4000, lucernamag 3000—3500 lei mázsánként.

Krumpli 80—90 lej mázsánként.

IPARI ÉS KISIPAROSOK

Kisiparosok vészkiáltása.

Az erdélyi és bánági kisiparosok az aradi ipartestvérek szövetségének kezdeményezésére Kolozsváron gyűlést tartottak. A gyűlésen megvitatták a kézműiparosságot érintő kérdéseket. Szóba került, hogy a kormányok általában hanyagolják a kézműipar érdekeit, ellenben annál határozottabban támogatják a gyáripart. A nagygyűlés megvitatta a munkásbiztosító törvény hibáit és munkakamarák ügyét. A kisiparosok ügyével is részletesen foglalkoztak. A kolozsvári iparos kongresszuson egybeült kiküldöttek kérték a kézműhelyek megszüntetését, hogy ezáltal az iparosok közmunkában is részesülhessenek. Nagyjelentőségű határozati javaslat volt végül az iparos gyűlésnek, hogy a konverzió kedvezményeit terjesszék ki a kisiparosokra, töröljék el a luxus-, forgalmi és telep-adókat.

Konfirmációi emléklapok

szép színes kivitelben vastag könyvpapírból készítve

24×32 cm. nagyságban

„Utolsó vacsora” képpel drb 3 L

17×25 cm. nagyságban

Krisztus fejével drb. 2.50 L

Megrendelhető a

„MINERVA”

könyv- és papírkereskedésben

CLUJ-KOLOZSVÁR,

Str. Regina Maria No. 1.

Mulattató

EGY MEZEI VIRÁG.

Kedves virági Nyíló tavasszal
Törékeny élted megfogom.
Sarjadsz, virulsz, amíg nyarad tart,
Pompátlanul, de boldogam.

S ha jő az ősz: elhalsz szelíden,
Mint gyermek-ajkon a mosoly.
Szép hervadásod végsőhája
Illat gyanánt a légbre foly.

Ó kis virág. Taníts meg engem,
Hozzá hasonló mint legyek?
Hogy míg nyarom tart: könnyű kedved
Derűt, borút egyként vegyek...

S ha itt az ősz, és mindenemtől,
Amit szerettem, válni kell:
Hogy akkor, mint te, oly nyugodtan
Oly szent-szelíden muljak ell

Abrányi Emil

Történetek.

Fogság életfogytiglan.

Egy király trónraléptekor a börtönben sinylődő foglyokkal szemben kegyelmi jogát akarta gyakorolni. Fölkereste az ország legnagyobb fogházát s ott az egyes cellák lakóit meglátogatta.

— Hány évre vagy elítélve? — kérdezte a rabok vallatását.

— Hat évre, felséges uram, — felelt a rab.

— Három év múlva megszabadulsz!

— Igaz, végül megszólított minden elítélteket s mindegyiknek elmondta büntetése felét.

— Az utolsó cella lakóját is megkérdezte, hány évre van elítélve.

— Életfogytiglan, felséges uram, — mondja csüggedten a rab.

— Jól van, fiam, — hagyakozott a király, — a te büntetésed is fele ezennel el van engedve.

— Után szigorúan meghagyja a börtönnek, hogy a büntetésed feleket minden egyes rabra pontosan tartsák nyilván s tovább utazott.

— Másnap összeül a bíróság, s a királyi meghagyás végrehajtását megtanácskozzák. A raboknál könnyen ment a

dolog. Az esztendőszámra kiszabott büntetések felét kiszámítani nem volt nagy mesterség. Hanem mikor ahoz a rabhoz érkeztek, aki életfogytig volt elítélve, ott megakadt a tudomány. Nyilvánvaló, hogy a király ezen rab büntetésének felét elengedte. De mennyi az életfogytigra szóló börtönbüntetés fele? Itt volt a bökkenő! Az elnök kényelmetlenül vakarta meg a fejét:

— Nos, uraim, mi a véleményük?

Az uraim hűngettek, esőválták a fejüket, fészkelődtek a helyeiken, de a fogas kérdéshez egyik sem tudott hozzászólni.

Végre egyik bírónak mentő ötlete támad.

— Uraim, tanulni senkitől sem szégyen. Mindnyájan ismerjük városunk zsidó papját. Olyan bonyodalmas ügy még föl nem merült, amit ő ki ne tudott volna hogozni. Hívjuk ide, ő bizonyosan tud eszet adni nekünk is.

Nemsokára megjelenik a rabbi selyemkaftános, tiszteletreméltó alakja. Föladják neki, hogy egy életfogytig tartó börtönre ítélt rab fele büntetését elengedte a király, de most semmiképpen nem tudják kisűtni, mikor bocsássák szabadon.

— Mi volna tisztelendőséged véleménye? — kérdi az elnök.

A rabbi megsimogatja hosszú szakállát, egy kicsit lehunyja ravasz szemét, majd így adja meg a tanácsot:

— Ugyan, uraim, hiszen ez olyan egyszerű, mint a kétszerkettől Holnapra bocsássák szabadon a szegény embert, holnaputánra csukják be. Azután való nap megint engedjék szabadon. A rákövetkező napra ismét csukják be. És ezt változtatva folytassák mindaddig, míg az ördög el nem viszi a nyomorellat.

A bíróság nagy elismeréssel vette magáévá a bölcs rabbi tanácsát.

Talpraesett válasz.

I. Fülöp spanyol király egy fiatal castiliai nemeset küldött Franciaországba, hogy a francia királyt születésnapja alkalmából üdvözzölje.

Mikor a francia király meglátta, hogy hozzá olyan fiatal spanyol nemeset küldtek, akinek még a szakállja sem serkedt, így szólt:

— Hogyan, olyan kevés férfiu van Spanyolországban, hogy az ön királya szakállatlan embert küld hozzám?

— Felső uram — felelte a spanyol — ha királyom sejtette volna, hogy felséged olyan nagy fontosságot tulajdonít a szakálnak, akkor valószínűleg kecskét küldött volna helyettem!

Áposzabok Adomak

Különös beteget ápolnak
Triesztben.

Trieszt közelében, a piranói kórházban különös szivbeteget ápolnak. A beteg asszonyt Anna Monaronak hívják. A beteg nő szive tájáról időnként fény sugárzik ki. A fényugár nemcsak a betegszoba falát világítja meg, hanem áthatol ajtókon és vékonyabb válaszfalakon is. A sugárzás éjjelenként nyolcszor, tízszer is fellép a beteg nőnél. A jelenség után a nő rendszeren nagyon kimerül és nagy fájdalomról panaszkodik. Az érdekes beteget a trieszti egyetem orvos-tanárai vizsgálják.

Nyolc év óta nem aludt
egy angol férfi.

William Blackhorn, huddersfieldi férfi nyolc év óta egy percet sem aludt. A rejtélyes esetet több orvos megvizsgálta, de az esetnek nem tudják magyarázatát adni. Érdekes, hogy Blackhorn olyan nagy mennyiségű altatóport vett be több ízben, amelytől rendes szervezetű ember biztosan meghalt volna. Az altatópor azonban egy esetben sem hatott. A különös bajban szenvedő férfi különben egészséges.

Félreértés.

— Ön tul van erőltetve, megtiltok önnek minden fejbéli munkát.

— Doktor ur kérem, az lehetetlen, mert én borbély vagyok.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

B. I. A baromfiak tolla kitűnően felhasználható kerti trágyának. A tollat vegyítse a komposzt-telep trágyája közé, hogy ott korhadjon el a többi anyagokkal együtt. Egyébként közvetlenül is alkalmazhatja a trágyázandó területen, mert a toll könnyen korhad. A toll kiváló minőségű, sok nitrogéniumot tartalmazó trágya. Németországban, Hamburg környékén, a híres zöldségtermelő helyeken általánosan alkalmazzák a toll trágyázást. Korai krumplit is sikerrel trágyáznak baromfitollal. Nem hisszük, hogy nagy mennyiségben álljon rendelkezésére toll, ezért okosan teszi, ha a komposzt telep trágyája közé vegyíti be.

Építész. A leirt tünetek alapján csakugyan a fagyás követ-

kezményére kell gondolni ebben. A kozmetikai cikk, mely a „Pesti Napló”-ban olvasható, tudományos igazságokat tartalmaz magába. A lényeg az, hogy a fagyás következtében a vérkeringés megreked és a bőrfelszívódás akadályozott lesz. Bekövetkezett fagyás után (mint az égésnek, fókuszoknak) a bőrnek bizonyos fokú érzékenysége marad vissza, melyet Ön levelében pontosan leír az olvasott alapján. — A melegebb időszakra ajánlott forró-hideg fürdő végrehajtása egyszerű. Egy mosdótálba forró vizet önt, a kén még elbír, egy másikba hideg (lehetőleg jéggel hűtött) vizet teszünk és felváltva kezünkkel hol egyikbe, hol a másikba betesszük. Az eljárást percig folytatjuk. — Részletesen ajánlanám már korábban a „dermotherma” nevű kenőcs bevitelét. Ez a kenőcs, — egy alkalommal a „Magyar” hasábjain már említettem, jó azok számára, kiknek a lábai, kezei fáznak. E kísérlet végzett kísérletek 20° C hidegben katonák nem fáztak meg, ha e ke-

MÜLÉP

szép vékony lapok tisztán készíthetők 1 kg. 160 leu. Szalakotiaszti átdolgozók 25% levonással vagy 35 leu ráfizetéssel. Tiszta veszek, mintát árajánlattal küldök.

TÓTH ISTVÁN méhésztudós
Cluj-Kolozsvár, Str. Dorobantilor
Postai csomagolás díjla

**ESŐ, NAP — ÉS...
MAUTHNER-MAG**
áldásos, bő termést ad!

Telefon 269. Telegram: MAUTHNEREX

Forduljon legközelebbi bizományos-
hoz vagy cégünkhöz:

Edmund Mauthner
Arad, Bul. Rep. Ferdinand

Tanuld meg!

Nevessetek!

csel bekenték lábukat. — Ettől eltökélve ha az őszi hónapokban már + 4, sőt + 10 C fokos időben már előjönne kellemetlen tünete, csak a forró borogatást (v. forró kézfürdőt) és 10%-os ichthyolos vasellennel való kenést, egy idő után pedig ehhez még hozzákevert 10–20%-os kámfort lehet ajánlani. Ezekhez még hozzátartozik a massage, is melyet forróvízes kézmosás után úgy hajtunk végre, hogy a bőrt kissé megzsírozzuk s az ujjak hegyétől percekig kengetjük a kéztől felé. — Ha a dermotherma-val már az őszi elején kísérletet tesz és valamelyes eredményt elér, kérem a „Magyar Nép“ ezen számára hivatkozva, engem értesíteni. (Dr. G. E.)

A szerkesztőnért felé

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői ízenetek

Közöltük előfizetőinkkel, hogy minden hátrélékost külön és kitöltött póstautalvánnyal felszólítunk, amelyben feltüntetjük azt, hogy mennyi időre s milyen összeggel vannak hátrélékban? Bár minden héten küldtünk ilyen póstautalványokat, azonban még nagyon sok hátrélékost nem szólíthattunk fel, hiszen egy ilyen utalvány elkészítése kitöltése sok időt vesz igénybe. Előző számainkban közöltük, hogy a felszólításokat a vármegyék magyar elnökei szerint ABC. sorrendben küldjük meg s jelenleg Marosmegyénel tartunk. Tehát még közelebbelül hátra van a felszólítások elkészítése, amelyeket fokozatosan küldünk ki. Nehány hét leforgása alatt minden hátrélékost felszólítottunk. Azon előfizetőinket, akik már kézhez kapták a felszólító póstautalványt, figyelmeztetjük, hogy rövid időn belül küldjék be a feltüntetett összeget a póstautalvány felhasználásával, mert később hitelt nem adhatunk s

Már a legrégebbi időben azt vallották az orvosok, hogy a víddm hangulatnak, nevetésnek, nagyon jó hatása van a szervezetre. Pontos magyarázatát azonban nem tudták adni azoknak a lelki és testi hatásoknak, amelyeket a jó hangulat vagy a nevetés okoz. A legújabb orvosi vizsgálatok szerint alapos oka van annak, hogy a kacagásnak jótékony hatása van az egészségre. Kacagás alkalmával ugyanis a has- és mell-üreget elváltató, úgynevezett rekeszizom ütemes mozgást végez. A mozgás következtében a rekeszizom nyomja az epehólyagot. Az epehólyagra gyakorolt nyomás miatt az epe-

ülldék kiürül a belekbe. Az epehólyag kiürülésének keltős jelentősége van. Először is, ha az epehólyag nem ürül ki gyakran, epepangás áll elő és különböző epebajok léphetnek fel. Ezek közül az epehólyag-gyulladást és az epekövek által okozott betegségeket említjük meg. Másodszor jótékony hatással van az epehólyag gyakori kiürülése az emésztésre.

Ha ehhez hozzávesszük, hogy a jóízűen nevető ember szemé könnybe lábad, tisztán áll előttünk a nevetés nagy egészségügyi jelentősége. Mint közöltük ugyanis kömörözés alkalmával a szervezetbe idegcsillapító anyag jut. Tehát okos ember keresve keresi az alkalmat, hogy jól ki-nevelhesse magát.

nemfizetés esetén, bármennyire is sajnáljuk, a hátrélékosok részére kénytelenek leszünk a további lapküldést megszüntetni.

A póstautalvány a posta vezérigazgatóság által engedélyezve van, tehát a postahivatalok azokat kötelesek elfogadni s azalatt pénzt fel lehet adni.

A hátrélékosok egyrésze komolyan vette a felszólításokat s igyekeztek is a hátrélékok beküldésével. Egy másik része azonban egyelőre még nem vette figyelembe s a hátrélékát nem rendezte. Minden egyes előfizetőnk figyelmét felhívjuk arra, hogy lapunk fenntartása érdekében ne halogassa a fizetést, hanem gondoskodjék a hátrélék sürgős kifizetéséről.

N. M. S. é. Visa. P. J. Csikesatószeg. Cs. B. Nagyvárad. L. I. Szilágynagyfalva. G. K. Székelyudvarhely. K. M. Orthéviz. M. I. Klopodna.

Itt felsoroltak az új előfizetőlért lelkes és önzetlen támogatóikért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Bágyon. Hozzánk küldött levele alapján előfizetési hátrélékát kívánsága szerint fogjuk rendezni.

Alsógárd. Köszönjük cikkeit, rövidesen sor kerül rájuk. Előfizetési hátrélékát kívánságához képest rendeztük.

D. Samu. Verseiben sem a tartalom, sem a külső forma nem üti meg a közölhetőség mértékét. Ika. Nem mondjuk, hogy ne foglalkozzék versírással, de nagyon sokat kell haladnia, hogy versel nyomtatásra érdemesek legyenek. — B. A. Itt a kezem című versében elkoptatott kifejezések vannak, amik a közlést megakadályozzák. Jobbat kérünk!

Tizennégy év óta küzd a
„MAGYAR NÉP”

a magyar nép kisebbségi jogaiért.

Aki a

„MAGYAR NÉP”-et

támogatja és terjeszti, az a magyarság
 boldogulását segíti elő

„Bodófalvai előfizetőinkhez!”
 Felhívjuk a bodófalvai előfizetőink figyelmét arra, hogy hátralekös előfizetési díjaikat közvetlenül befizethetik az ottani *Hittelszövetkezet*-nél. A szövetséggel ugyanis megállapodást létesítettünk, hogy a díjakat beszédjék. Ez könnyebb az előfizetőknek is, mert a portó költséget megtakaríthatják.

L. Zs. Sárközlak. Érthetetlennek találjuk, hogy az általunk kiküldött lappéldányokat nem kapja meg pontosan. Mi azokat minden héten kiküldtük, de hogy Önt károsodás ne érje, március 1-től visszamenőleg ismételt megküldöttül. Egyébként előfizetése a beküldött 150 L-el 1934. dec. 31-ig van rendben.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: J. J. Gelencs 150, M. S. Jedd 150 (a naptárt 2-szor is elküldöttük), B. F. Foesani 150 (r. 1935. márc. 1-ig), F. J. Klopódia 300 (r. 1934. dec. 31-ig), E. J. Felsőesertés 150, P. J. Nagyenyed 305, Sz. A. Magyarbecs 155, T. I. Erdőhegy 155, L. J. Simonyifalva 150, H. J. Árad 100, M. I. Árpád 155, K. I. Érolaszi 155, B. M. L. Kiskereki 175, Ifj. D. S. Pelbárhida 155, K. J. Monospetri 155, Ev. Egyház Tatrang 150, D. S. Türkös 85, V. F. Csikdánfalva 150, H. J. Kozmás 325, D. P. Szár-

hogy 155, A. A. Tusnád 155, K. J. Gyergyószentmiklós 150, Ifj. F. J. Kilyénfalva 305, Cs. I. Kászonyifalva 150, O. D. Mádófalva 155, L. T. Kászonyfelfiz 155, F. A. Kászonyjakabfalva 155, A. F. Bucuresti 155, H. A. Barót 155, Sz. K. Kézdimárkosfalva 155, L. A. Feldoboly 150, M. G. Futásfalva 155 Lej.

Aprohírdetések

Gyermektelen házaspárt keressünk házsongárdi gyümölcsösbe lakás és némi fizetés ellenében. Címet „Házmester” jellegre a kiadóba kérek.

Olaszteleki kórházsorsjegyet

mindenki gondosan őrizze meg a kinek még nincsen, igyekezzen mielőbb beszerezni ez a minden másnál olcsóbb és jó reménytel kitartó sorsjegyet.

Egy sorsjegy ára csak 25 Lej.

Húzás ideje végérvényesen és helyszínelanul 1934 szept. 1. Húzás csak egy lesz, akkor 1215 darab nyerő sorsjegy lesz kihúva.

Főnyeremény 100.000 Lej.

de vannak 50, 15, 10 és 5 ezer lejes nyeremények is. Sorsjegyelárusító irodákhoz is teelőbb küldünk. Van idő és alkalom, his mindenki megpróbálhatja szerencséjét. A sorsjegyek ára és 7 Lej postaköltség előzetes beküldése ellenében bárkinek készséggel küldi. Unitárius Nőb Szövetsége Odorheiu-Szilváudvarhely, Str. Pr. Elisabeta 51.

Ha sikert akar elérni,
 hirdessen a
„MAGYAR NÉP”-ben

Megjelent a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

áprilisi száma gazdag tartalommal.

Mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai ucca) 5.

Előfizetési díja egész évre **csak 80 lej.**